

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. L. Mitrofan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, Iu. Cotruță, V. Mihaila)

DECIZIE

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Calancea Pavel,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Municipală de Gestionare a Fondurilor Locative nr. 17 mun. Chișinău, în procedura
falimentului împotriva lui Calancea Maria, Calancea Pavel, Calancea Victor,
Calancea Corneliu, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la
încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost restituită cererea de apel declarată de Calancea Pavel, ca fiind depusă în
afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 18 iunie 2021, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ
nr. 17 din mun. Chișinău, în procedura insolvenței, a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Calancea Maria, Calancea Pavel, Calancea Victor, Calancea
Corneliu cu privire la încasarea datoriei în suma de 20 313,57 de lei, pentru
consumul serviciilor locativ-comunale, și anume pentru energia termică, pentru
perioada de la 01 noiembrie 2019 - 01 martie 2021 și încasarea cheltuielilor de
judecată.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a
fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de
Gestionare a Fondurilor Locative nr. 17 mun. Chișinău, în procedura falimentului
împotriva lui Calancea Maria, Calancea Pavel, Calancea Victor, Calancea Corneliu
cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

A fost încasată în mod solidar din contul lui Calancea Maria, Calancea Pavel,
Calancea Victor, Calancea Corneliu în contul Întreprinderii Municipale de
Gestionare a Fondurilor Locative nr. 17 mun. Chișinău, în procedura falimentului
suma de 20 313,57 de lei cu titlul de datorie pentru serviciile comunale acumulate
pentru perioada 01 noiembrie 2019 – 01 martie 2021 și suma de 100 de lei cu titlul
de cheltuieli pentru citare publică.

A fost încasată în mod solidar din contul lui Calancea Maria, Calancea Pavel,
Calancea Victor, Calancea Corneliu în contul statului suma de 609,40 de lei cu titlul

de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 noiembrie 2021, Calancea Pavel a depus apel, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă, ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de către Calancea Pavel, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 20 ianuarie 2022, Calancea Pavel a contestat cu recurs încheierea din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și repunerea în termen a apelului.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, Colegiul constată că recursul împotriva încheierii din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost depus în termen, având în vedere că încheierea a fost expediată în adresa lui Calancea Pavel, conform scrisorii de expediere la 30 decembrie 2021 (f.d.52), însă careva date privind recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsesc.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 26 octombrie 2021 (f.d.35).

Calancea Pavel a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, la 26 noiembrie 2021 (f.d.37), termenul limită fiind 25 noiembrie 2021, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Așadar, după cum a fost reiterat supra, termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează *exclusiv* din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, iar în cazul în care participantul la proces, la caz Calancea Pavel, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii (comunicarea defectuoasă a actului de procedură, recepționarea cu întârziere a hotărârii) într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

În speță, însă Calancea Pavel a depus o cerere de apel peste termenul prevăzut de lege și nu a solicitat repunerea acestuia în termen.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează exclusiv din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *inter alia*, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, *Golder vs. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975; *Z and Others vs. the United Kingdom*, hotărâre din 10 mai 2001; și *Kreuz vs. Poland*, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a reitera prevederile art. 56 alin.

(3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În situația de fapt, contrară cadrului legal relatat, în corespundere cu prevederile art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, Calancea Pavel, va suporta consecințele nefavorabile, adică, sancțiunile procedurale stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice. Prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauza Popov 2 vs. Moldova, hotărâre din 06 decembrie 2005, cauza Melnic vs. Moldova, hotărâre din 14 noiembrie 2006), Curtea a constatat că, prin neprezentarea motivelor de repunere în termenul de prescripție constituie o violare a art. 6 § 1.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Calancea Pavel.

Se menține încheierea din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondurilor Locative nr. 17 mun. Chișinău, în procedura falimentului împotriva lui Calancea Maria, Calancea Pavel, Calancea Victor, Calancea Corneliu, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas